

PROF. MR. G. VAN SOLINGE / MR. P.J. VAN DER KORST

Juridische fusie: grenzeloze mogelijkheden?

De titel van dit stuk kan de verwachting wekken dat de juridische fusie zich letterlijk en figuurlijk grenzeloos laat toepassen. Er is dan ook veel voor te zeggen dat naar Nederlands recht een juridische fusie tussen een Nederlandse BV en, bijvoorbeeld, een Italiaanse S.a.r.l. mogelijk is. In de praktijk bestaat behoefte aan de juridische fusie over de grenzen. Dat blijkt onder meer uit het feit dat de Nederlandse Juristenvereniging vorig jaar in meerderheid stemde voor het creëren van een wettelijke mogelijkheid van grensoverschrijdende fusie (en splitsing). Toch hebben grensoverschrijdende juridische fusies waarbij een Nederlandse rechtspersoon is betrokken zich tot op heden niet voorgedaan, althans niet op een zuivere manier. De oorzaak is waarschijnlijk de onzekerheid of zo'n fusie bij slecht weer (lees: procedures) stand houdt. Alternatieve, op de juridische fusie lijkende, methoden zijn al wel in grensoverschrijdende gevallen beproefd. In dit stuk geven wij twee voorbeelden. De vlucht in zulke onzuivere toepassingen is ook een aanwijzing voor de behoefte in de praktijk. Men wil wel, maar weet niet hoe. Een eenduidige internationale regeling over grensoverschrijdende juridische fusies zou een einde maken aan deze onzekerheid. In Europees verband is een tweetal regelingen al jarenlang in de maak: de Tiende EG-Richtlijn en het Statuut van de Europese Vennootschap. In dit stuk komen de huidige mogelijkheden van een grensoverschrijdende juridische fusie en deze beide (ontwerp)regelingen aan de orde.

Juridische fusie

Een juridische fusie is de rechtshandeling van twee of meer rechtspersonen, waarbij een rechtspersoon het vermogen van de andere rechtspersoon of rechtspersonen onder algemene titel verkrijgt, of waarbij een door de fusiepartners gezamenlijk opgerichte rechtspersoon hun vermogen onder algemene titel verkrijgt. Het gevolg is een 'concentratie van

rechtspersoonlijkheid', dat wil zeggen dat een of meer rechtspersonen samensmelten in een andere rechtspersoon. De lidstaten van de Europese Unie kennen nationale wetgeving, waarin de juridische fusie van naamloze vennootschappen uitvoerig is geregeld. Deze nationale regelingen zijn gebaseerd op de Derde EG-Richtlijn. Over het algemeen is daarin het fusieproces strikt gereguleerd, met name ter bescherming van buitenstaanders zoals contractspartijen, crediteuren en werknemers.

Het begrip 'juridische fusie' is aanzienlijk beperkter dan het economische begrip 'fusie'. Deze laatste term is een niet-juridische verzamelnaam voor alle denkbare transacties die tot doel hebben twee of meer ondernemingen (of gedeelten daarvan) onder centrale leiding te brengen. Een andere hoofdvorm van fusie is de aandelenfusie: een meerderheidspakket aandelen wordt overgedragen, waardoor de verkrijger de zeggenschap over de betrokken vennootschap verkrijgt. Een derde hoofdvorm is de bedrijfsfusie, waarbij een onderneming wordt overgedragen door overdracht van de betrokken bedrijfsmiddelen (met name activa, passiva en lopende contracten).

Het belangrijkste voordeel van een juridische fusie boven aandelenfusie en bedrijfsfusie is dat de fuserende vennootschappen 'samensmelten'. Het vermogen van de verdwenen vennootschappen gaat onder algemene titel over op de overblijvende vennootschap, de aandeelhouders van de verdwijnende vennootschap(pen) worden aandeelhouders van de overblijvende vennootschap en de verdwijnende vennootschappen houden op te bestaan zonder dat een uitvoerig liquidatieproces moet worden doorlopen. Een zeer aantrekkelijke kant van de juridische fusie is dat de fiscale claim op de stille reserves (het verschil tussen de werkelijke waarde en de boekwaarde) kan worden doorgeschoven naar de verkrijgende rechts-

Juridische fusie: grenzeloze mogelijkheden?

persoon zonder dat belasting moet worden betaald. Dit voordeel geldt niet alleen bij juridische fusies binnen een land, maar op grond van een Europese richtlijn ook in grensoverschrijdende gevallen.

Grensoverschrijdende juridische fusie

Er is sprake van een grensoverschrijdende juridische fusie als twee of meer vennootschappen van verschillende 'nationaliteit' samengaan. De nationaliteit wordt bepaald door het land van herkomst, dat wil zeggen: de zetel. De zetel is ofwel gelegen in het land waarin en volgens welks recht de oprichting plaatsvond (statutaire zetel), ofwel gelegen in het land van vestiging van de centrale bestuurszetel (werkelijke zetel). Zo heeft een vennootschap de 'Nederlandse nationaliteit' wanneer zij is opgericht naar Nederlands recht (ongeacht de plaats van de centrale bestuurszetel). Naar bijvoorbeeld Duitse of Franse opvatting daarentegen is een vennootschap Duits of Frans indien de bestuurszetel in de respectieve landen is gelegen (ongeacht het oprichtingsrecht).

In een groot aantal gevallen zal de grensoverschrijdende juridische fusie een nuttig concentratiemiddel zijn, naast de mogelijkheden die aandelenfusie en bedrijfsfusie bieden. Een zeer aantrekkelijke toepassing is de herstructurering van multinationale concerns, bijvoorbeeld door een fusie van de moedervennootschap met een of meer buitenlandse dochters of door fusie van twee dochters van verschillende nationaliteit (zusterfusie). Toch wordt de grensoverschrijdende juridische fusie maar zeer zelden toegepast. De wél bekende gevallen (waaronder een fusie van de Britse vennootschap Barclays Bank Plc. met een 100% Franse dochtermaatschappij) worden in de literatuur gekoesterd. Als gezegd, in de Nederlandse rechtspraktijk zijn geen voorbeelden van grensoverschrijdende juridische fusie bekend, althans geen zuivere toepassingen. De voordelen van een juridische fusie boven aandelen- en bedrijfsfusie worden in internationaal verband dus vrijwel niet benut. In internationaal verband worden aandelenfusie en bedrijfsfusie (en combinaties en variaties daarvan) gehanteerd om tot de gewenste concentratie te komen.

Vanwaar deze grote terughoudendheid voor toepassing van de grensoverschrijdende juridische fusie? Vaak wordt aangenomen dat een grensoverschrijdende juridische fusie alleen maar mogelijk is als alle betrokken jurisdicties (van alle bij de fusie betrokken rechtspersonen) een dergelijke fusie expliciet regelen. Er zijn enkele jurisdicties waarin de grensoverschrij-

dende juridische fusie expliciet wordt geregeld, bijvoorbeeld Portugal, Italië en de Amerikaanse staten Delaware en New York. Veel jurisdicties achten een grensoverschrijdende juridische fusie slechts mogelijk zolang de 'eigen' vennootschap niet de verdwijnende rechtspersoon is. Naar bijvoorbeeld Duitse en Franse opvatting kan de 'eigen' vennootschap door middel van een juridische fusie wel een buitenlandse vennootschap overnemen, maar niet andersom.

Huidige situatie in Nederland

Het ontbreken van een expliciete wettelijke regeling hoeft nog niet te betekenen dat een grensoverschrijdende juridische fusie voor een Nederlandse vennootschap niet mogelijk zou zijn. Kijken we naar andere rechtsbetrekkingen dan fusie, dan zien we dat Nederlandse (rechts)personen zich met grote regelmaat grensoverschrijdend verbinden, door bijvoorbeeld contracten aan te gaan met buitenlandse partijen, ongelukken in het buitenland te veroorzaken, een internationaal huwelijk aan te gaan, buitenlandse kinderen te adopteren enzovoorts. Iedere rechtsbetrekking die in het Nederlands Burgerlijk Wetboek is geregeld kan dus een internationale component hebben. Het recht dat van toepassing is op zo'n internationale rechtsbetrekking wordt vastgesteld door regels van het internationaal privaatrecht (i.p.r.), die vrijwel niet in het Burgerlijk Wetboek zijn vastgelegd. Voor alle bovengenoemde voorbeelden wordt het ontbreken van een i.p.r.-regeling in het Nederlands Burgerlijk Wetboek – of zelfs het geheel ontbreken van een i.p.r.-regeling – niet als belemmering gezien om grensoverschrijdende verbintenissen aan te gaan. Het is niet in te zien waarom dit voor een juridische fusie, als geregeld in titel 7 van Boek 2 Burgerlijk Wetboek, anders zou zijn.

De mogelijkheden voor een grensoverschrijdende juridische fusie naar Nederlands recht lijken dus wel degelijk voorhanden. De meningen zijn echter verdeeld over de vraag of de grensoverschrijdende juridische fusie nu reeds mogelijk is. De meerderheid der meningen in Nederland stelt dat het wel wenselijk zou zijn indien de mogelijkheid reeds bestond. De terughoudendheid laat zich echter goed verklaren. Zonder uitdrukkelijke wettelijke grondslag en zonder heldere precedënten kan het aangaan van een grensoverschrijdende juridische fusie een risicovolle onderneming zijn, zeker als bedacht wordt dat deze fusie naar – ten minste – twee rechtstelsels zou kunnen worden aangevochten. Een andere theoretische én praktische vraag is hoe zo'n grensoverschrijdende juridische fusie zal moeten worden uitgevoerd. Zoals

Juridische fusie: grenzeloze mogelijkheden?

al aangegeven, kent een groot aantal jurisdicties een nationale regeling voor juridische fusie, die vaak een uitvoerige regulering (met name ter bescherming van buitenstaanders) omvat. Bij een grensoverschrijdende juridische fusie zullen ten minste twee van deze nationale regelingen toepassing vinden. Hoe deze, vaak uiteenlopende, regelingen al dan niet gecombineerd toe te passen? Deze objectieve en subjectieve onzekerheid zal ondernemingen en hun adviseurs over het algemeen ervan weerhouden in de praktijk te brengen wat dogmatisch mogelijk is. Het zou voor de rechtspraak en de rechtsvinding bepaald waardevol zijn als aan deze onzekerheid – bijvoorbeeld door een proefprocedure – een einde zou komen. De benodigde ingrediënten zijn dan: een Nederlandse rechtspersoon, een buitenlandse rechtspersoon en een Nederlandse notaris met moed. Nog beter zou het zijn als de wetgever een wet zou maken die de grensoverschrijdende fusie (en splitsing) mogelijk maakt.

Intussen worden in de praktijk wel degelijk nu al grensoverschrijdende juridische fusies gerealiseerd waarbij Nederlandse vennootschappen zijn betrokken. Een bekend voorbeeld is de juridische fusie waarbij een Nederlandse vennootschap wordt overgenomen door een 100% dochtermaatschappij (opgericht naar Nederlands recht) van een Amerikaanse moedervenootschap. Dit heet een 'driehoeksfusie' ('*triangular merger*'). Ogenscheinlijk speelt de fusie zich geheel in Nederland af. Het is echter onontkoombaar dat de Amerikaanse moeder aandelen uitgeeft aan de aandeelhouders van de verdwijnende Nederlandse vennootschap. De Amerikaanse moeder is dan, in ieder geval vanuit het perspectief van het Nederlandse recht, partij bij de fusie. Daarmee is het dus een grensoverschrijdende fusie, hoewel de Nederlandse adviseurs dat liever ontkennen. Een ander voorbeeld betreft de juridische fusie waarbij een Nederlandse 100% dochtervennootschap wordt overgenomen door haar Franse moeder. Naar Frans recht is dit mogelijk. Naar Nederlands recht is dit, als gezegd, omstreden. In het fusievoorstel wordt een rechtskeuze gemaakt voor Frans recht, met de bedoeling dat de fusie zich zoveel mogelijk naar Frans recht zal voltrekken. In de statuten van de Nederlandse vennootschap wordt een bepaling opgenomen die inhoudt dat de vennootschap wordt ontbonden indien zij een juridische fusie aangaat met een buitenlandse vennootschap. Vervolgens wordt door de aandeelhouders van de Franse moeder en de Nederlandse dochter (wier enige aandeelhoudster de Franse moeder is) tot de fusie besloten. Door de fusie gaat het vermogen van de Nederlandse dochter onder

algemene titel over op de Franse moeder. Hierdoor is het vermogen van de Nederlandse dochter nihil. Nu is het, als eerder gezegd, omstreden of een dergelijke fusie wel kan. Het is dus niet duidelijk of de Nederlandse vennootschap door de fusie, zoals beoogd, ook echt is verdwenen. Daarom neemt de aandeelhoudersvergadering van de Nederlandse dochter voor de zekerheid ook nog maar een besluit tot ontbinding van de vennootschap. De gedachte is dan dat de vennootschap op het moment van haar ontbinding geen baten meer heeft en om die reden ophoudt te bestaan (dit laatste ingevolge een bepaling in het Nederlandse Burgerlijk Wetboek). Aldus wordt bereikt dat de Franse moeder haar Nederlandse dochter opslokt met gebruikmaking van de fiscale doorschuiffaciliteit. De constructie hinkt echter op twee gedachten. Zij gaat ervan uit dat het vermogen onder algemene titel Frankrijk binnenkomt, maar laat in het midden onder welke titel het vermogen Nederland verlaat. Vertrek uit Nederland onder algemene titel impliceert dat grensoverschrijdende fusie nu reeds mogelijk is. Hoewel wij dat graag onderschrijven, is dat nog niet de algemeen gangbare opvatting. Het besluit tot ontbinding (voorzover nodig) impliceert echter dat het vermogen onder bijzondere titel is overgegaan, hetgeen volgens ons betekent dat het niet onder algemene titel in Frankrijk kan aankomen. Titelwisseling boven de landsgrens lijkt uitgesloten. De mogelijkheid van rechtskeuze met betrekking tot internationale fusie moet bovendien worden betwijfeld. Het voert te ver nader in te gaan op de juridisch-technische bezwaren tegen deze constructie. Wij constateren slechts dat, zolang de Nederlandse wetgever nalaat de grensoverschrijdende juridische fusie bij wet te regelen, de onduidelijkheid blijft bestaan en de praktijk de toevlucht neemt tot creatieve, maar halfslachtige oplossingen.

De ontwerp-Tiende EG-Richtlijn

Hiervoor is de grensoverschrijdende juridische fusie beschouwd vanuit het perspectief van nationale wetgeving. De ultieme manier om een grensoverschrijdende concentratie te regelen is echter een internationale, overkoepelende regeling. Binnen de Europese Unie staat een dergelijke regeling al jarenlang in de steigers. Zo staat al sinds jaar en dag in het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap dat de lidstaten zich zullen inspannen om voor hun onderdanen 'de mogelijkheid tot fusie van vennootschappen die onder verschillende nationale wetgevingen ressorteren' te verzekeren. De eerste stap naar een dergelijke Europese juridische fusie werd in 1973 gezet door het opstellen van een Ontwerp-ver-

Juridische fusie: grenzeloze mogelijkheden?

drag inzake internationale fusie. Een definitief verdrag is er om diverse redenen nooit gekomen. Vervolgens werd – iets minder ambitieus – eerst het nationale recht van de lidstaten inzake de interne juridische fusie geharmoniseerd door de hierboven genoemde 3^e EG-Richtlijn. De volgende stap, een integrale regeling van de grensoverschrijdende juridische fusie, is toen genomen met de ontwerp-Tiende EG-Richtlijn.

In januari 1985 heeft de Europese Commissie een voorstel voorgelegd aan de (toenmalige) Europese Raad voor een Tiende Richtlijn betreffende grensoverschrijdende fusie van naamloze vennootschappen. Met dit voorstel koos de Commissie voor harmonisatie van nationale wetgeving, en niet voor een overkoepelend verdrag. Daarmee verschaft de Commissie zichzelf de mogelijkheid om voor de grensoverschrijdende fusie uitvoerig te verwijzen naar de Derde Richtlijn inzake de (nationale) juridische fusie. De Tiende EG-Richtlijn omvat niet meer dan 17 artikelen, die voor het merendeel neerkomen op verwijzing naar artikelen in de Derde EG-Richtlijn, met de aanduiding op welke punten van die regeling wordt afgeweken.

In hoofdlijnen regelen de Derde en de Tiende EG-Richtlijn dezelfde onderwerpen:

- een gezamenlijk fusievoorstel;
- goedkeuring van de fusie door de daartoe bevoegde vennootschapsorganen van elke betrokken vennootschap;
- verslag van het bestuursorgaan van elke betrokken vennootschap;
- verslag van deskundigen (met name accountants) voor elke betrokken vennootschap;
- preventief toezicht door rechter of overheid, dan wel vastlegging van de goedkeuring in een authentieke akte;
- datum waarop de fusie van kracht wordt;
- openbaarmaking/inschrijving in registers.

Voor een beperkt aantal onderwerpen acht de Commissie een strengere regeling nodig voor een grensoverschrijdende fusie, te weten: de inhoud van het fusievoorstel, de bescherming van schuldeisers van de verdwijnende vennootschap, de fusiedatum en de nietigheidsgronden.

De Tiende Richtlijn is nog niet verder gekomen dan de ontwerpfasen. Het ontwerp is over het algemeen goed ontvangen. De Commissie Juridische Zaken en Rechten van de Burger van het Europees

Parlement (in het Rapport-Fontaine) had echter als kritiek dat de methodiek van verwijzingen in de 10^e Richtlijn naar de Derde Richtlijn onvoldoende is en zelfs verwarring kan stichten. Sedertdien is de besluitvorming bij het Europees Parlement gestopt, waarschijnlijk mede omdat meer werd verwacht van het Statuut voor de Europese Vennootschap. Een ander struikelblok vormde de medezeggenschap van werknemers. Volgens de ontwerp-Tiende Richtlijn heeft een lidstaat deze richtlijn niet toe te passen op een grensoverschrijdende fusie indien de fusie zou leiden tot het verdwijnen van de medezeggenschap van de werknemers van de verdwijnende vennootschap. Het gaat dan om de medezeggenschap op vennootschapsniveau, zoals het Nederlandse structuurregime of de Duitse *Mitbestimmung*. Vanwege dit onderwerp zijn meer initiatieven van de Europese Unie op het gebied van het vennootschapsrecht gesneuveld. Na 1985 zijn nog enkele voorstellen tot wijziging van de Tiende Richtlijn gedaan, maar die zijn niet openbaar gemaakt.

Statuut voor de Europese Vennootschap

Het eerste voorstel voor het Statuut voor de Europese Vennootschap is uit 1966 en was van de hand van toenmalig hoogleraar Sanders uit Rotterdam. Sindsdien zijn vele gewijzigde voorstellen gepubliceerd. Zeer recent, op 1 februari 2001, heeft de Raad van de Europese Unie een nieuwe tekst voor de Verordening betreffende het Statuut voor de Europese Vennootschap gepubliceerd. Daarmee lijkt de Europese Vennootschap er dan eindelijk te komen. Dit Statuut voorziet in de mogelijkheid om een Europese Vennootschap, de *Societas Europaea* (SE), op te richten. De belangrijkste doelstelling voor deze verordening is om grensoverschrijdende fusies en samenwerkingen binnen de Europese Unie te faciliteren. Aanvankelijk vormde de medezeggenschap van werknemers de belangrijkste hindernis voor vaststelling van dit SE-Statuut. In de huidige tekst van de verordening is de medezeggenschapsproblematiek echter losgekoppeld en ondergebracht in een aanvullende conceptrichtlijn. Een richtlijn laat meer vrijheid aan de lidstaten dan een Verordening, zoals het SE-Statuut zelf, die integraal verbindend en toepasselijk is in elke lidstaat. Het is daarbij de verwachting (of in ieder geval de hoop) dat de medezeggenschapsproblematiek niet langer een belemmering vormt, doordat de loskoppeling in de vorm van een richtlijn meer ruimte biedt voor het respecteren van nationale regelingen en praktijken.

Juridische fusie: grenzeloze mogelijkheden?

De verordening is nog niet definitief vastgesteld, en nog niet in werking getreden. Allereerst zal het Europees Parlement moeten worden geraadpleegd over de verordening en de richtlijn conform artikel 308 EG-Verdrag. Volgens een voetnoot bij de huidige verordeningstekst zal de datum van inwerkingtreding vervolgens worden gekoppeld aan de inwerkingtreding van de medezeggenschapsrichtlijn: de verordening treedt in werking op dezelfde datum als de lidstaten uiterlijk de richtlijn in hun wetgeving moeten hebben ingelijfd (dat wil zeggen drie jaar na de aanneming van de richtlijn). Het kan, kortom, nog wel enige tijd duren voordat de verordening (met richtlijn) in werking treedt. Het huidige politieke akkoord over de verordening is echter een belangrijke verworvenheid. Het legt het beginsel van grensoverschrijdende juridische fusie vast en schept hiervoor de nodige faciliteiten.

De SE is een nieuwe rechtsvorm, waarvan de voornaamste regelingen in het SE-Statuut zijn opgenomen. De structuur van de SE wordt verder geregeld in haar eigen statuten (voorzover de verordening dit uitdrukkelijk toestaat) en nadere door de Europese Unie op te stellen maatregelen, respectievelijk de wettelijke voorschriften van de lidstaat waar de SE haar statutaire zetel heeft.

Het SE-Statuut voorziet in vier wijzen om een SE op te richten:

- oprichting van een SE door middel van een fusie, mits ten minste twee van de fuserende vennootschappen onder het recht van verschillende lidstaten ressorteren;
- oprichting van een SE als holding van vennootschappen, waarvan er ten minste twee onder het recht van verschillende lidstaten ressorteren;
- oprichting van een SE als gemeenschappelijke dochtermaatschappij van vennootschappen, waarvan er ten minste twee onder het recht van verschillende lidstaten ressorteren;
- omzetting van een 'nationale' naamloze vennootschap in een SE, indien zij ten minste twee jaar een dochtervennootschap heeft die onder het recht van een andere lidstaat ressorteert.

Deze opsomming maakt duidelijk dat oprichting van een SE alleen mogelijk is als dit in een binnen de Europese Unie grensoverschrijdende structuur plaatsvindt.

Een SE kan, als gezegd, onder andere worden opgericht door middel van een juridische fusie door

twee of meer naamloze vennootschappen, mits ten minste twee daarvan onder het recht van verschillende lidstaten ressorteren. Deze fusie kan dan plaatsvinden hetzij door overneming van de vermogens van de verdwijnende vennootschappen door de al opgerichte SE, hetzij doordat bij de fusie de SE wordt opgericht. De verordening beschrijft vervolgens het fusieproces, waarbij regelmatig wordt verwezen naar de Derde EG-Richtlijn inzake nationale fusie. De hierboven aangeduide onderwerpen van het fusieproces komen daarbij dan dus ook weer aan de orde. De verordening vermeldt daarnaast uitdrukkelijk dat het recht van de lidstaat waaronder elke fuserende vennootschap ressorteert van toepassing is op de bescherming van de belangen van schuldeisers, obligatiehouders en aandeelhouders. Daarbij is ook bepaald dat een lidstaat, voor de fuserende vennootschappen die onder zijn recht ressorteren, bepalingen kan aannemen met het oog op een passende bescherming van de minderheidsaandeelhouders die tegen de fusie zijn.

De mogelijkheden van grensoverschrijdende juridische fusie binnen het SE-Statuut hebben – uiteraard – een beperktere strekking dan de juridische fusie conform de ontwerp-Tiende EG-Richtlijn. Grensoverschrijdende fusie conform het SE-Statuut moet per definitie resulteren in een SE, waar deze rechtsvorm niet per se de voorkeur van de fuserende partijen hoeft te hebben. Zie bijvoorbeeld de eis dat het geplaatste kapitaal van de SE ten minste € 120.000 bedraagt, hetgeen voor een nationale rechtsvorm over het algemeen een lager bedrag zal zijn. Voor een Nederlandse NV is dat bijvoorbeeld € 45.000. Ook het overleg met werknemersvertegenwoordigers (de 'bijzondere onderhandelingsgroep'), zoals dat wordt voorgeschreven door de aan het SE-Statuut gekoppelde ontwerp-Richtlijn, wordt mogelijk als een belemmering beschouwd. Bij een grensoverschrijdende juridische fusie volgens de ontwerp-Tiende Richtlijn gelden hiervoor de nationale medezeggenschapsregels die vaak – juist bij grensoverschrijdende transacties – meer ruimte voor de ondernemers zullen laten.

Conclusie

Er is veel voor te zeggen dat naar het huidige internationale privaatrecht een grensoverschrijdende juridische fusie mogelijk is. Dit geldt ook voor Nederlandse vennootschappen. Objectieve en subjectieve onzekerheid over de rechtsgeldigheid staat er echter aan in de weg dat deze grensoverschrijdende juridische fusie structureel in de praktijk wordt

Juridische fusie: grenzeloze mogelijkheden?

gebracht. Internationale regulering van de grensoverschrijdende fusie maakt een einde aan deze onzekerheid. Het SE-Statuut is zo'n internationale regeling, zij het dat deze nog niet definitief is vastgesteld, en inwerkingtreding nog wel enige jaren in beslag zal nemen. Naar het zich nu aandient, zal het SE-Statuut de eerste Europese codificatie voor grensoverschrijdende juridische fusie vormen. Met enige goede wil vormt dit de katalysator tot vaststelling van een integrale regeling van grensoverschrijdende fusies in Europees verband bij wijze van de 10e EG-Richtlijn. Intussen zou de Nederlandse wetgever er goed aan

doen om de grensoverschrijdende juridische fusie én de grensoverschrijdende splitsing nu reeds bij wet mogelijk te maken voor Nederlandse vennootschappen.

Prof. mr. G. van Solinge is hoogleraar ondernemingsrecht aan de Katholieke Universiteit Nijmegen/Van der Heijden Instituut. Mr. P.J. van der Korst is advocaat bij Schut & Grosheide te Amsterdam en docent aan de Katholieke Universiteit Nijmegen/Van der Heijden Instituut.